

Finansdepartementet
Postboks 8008 DEP
0030 OSLO

Vår dato
06.06.2018

Vår referanse
2018-264

Deres dato
06.03.2018

Deres referanse
16/5227-7

Vår saksbehandler
Ole Andreas Ræstad / Kristin Rabstad

HØRINGSSVAR FRA TELENO - ENDRINGER I FORSIKRINGSAVTALELOVEN - GJENNOMFØRING AV FORSIKRINGSDISTRIBUSJONSDIREKTIVET I NORSK RETT

1 INNLEDNING

1.1 Bakgrunn

Telenor Norge AS ("Telenor") inngir med dette likelydende høringssvar til Finansdepartementets og Justisdepartementets respektive høringsnotater av 6. mars 2018. Begge høringsnotater omhandler gjennomføring av forsikringsdistribusjonsdirektivet (*Insurance Distribution Directive 2016/97/EU – heretter "IDD"*) i norsk rett. Fristen for å inngi høringssvar er henholdsvis 6. juni og 7. juni 2018, og Telenors kommentarer er fremsatt rettidig.

1.2 Oppsummering av Telenors syn

Telenor støtter innføringen av IDD i norsk rett, og mener forslaget har viktige prinsipielle sider som bidrar til å styrke forbrukernes rettigheter. Forslaget bør imidlertid justeres på enkelte punkter. Vi vil særlig fremholde at:

- Den kvantitative begrensningen på antall underagenter bør ikke videreføres. Forslaget fremstår som svakt begrunnet og utilstrekkelig utredet. Forslaget medfører uhensiktsmessige og byrdefulle konsekvenser for Telenor (og andre bransjeaktører) og vil i praksis medføre at vår forretningsmodell må legges om i vesentlig grad uten at vi kan se at dette medfører nevneverdig fordeler for forbrukerne.
- Innholdet og betydningen av produktpakkereglene i forslaget til ny § 1-6 i forsikringsavtaleloven bør klargjøres.

1.3 Kort om Telenors forsikringsagentvirksomhet

Gjennom Telenor kan Telenors kunder få tilgang til ulike forsikringsprodukter. I forbindelse med ett av disse forsikringsproduktene (Sikker ID) opptrer Telenor som aksessorisk forsikringsagent for et norsk forsikringsselskap.

Det aller meste av Telenors formidling av dette produktet foregår i Telenors ulike salgskanaler. Telenor formidler for eksempel forsikringer gjennom sin egen nettbutikk på telenor.no, men også gjennom eksterne kanaler som Elkjøp og Power. De fleste av disse salgskanalene er organisert som egne juridiske enheter og vil være å regne som aksessoriske underagenter av Telenor.

Telenor Norge AS
Fornebu, Bærum

Kontoradresse:
Snarøyeveien 30
1360 Fornebu

Postadresse:
P.O. Box 800
1331 Fornebu

Telefon:
810 77 000
Telefaks:
23 16 60 10

Bankgiro:
7058 06 66947

Hovedkontor:
Snarøyeveien 30
1360 Fornebu
Organisasjonsnummer:
NO 976 967 631 MVA

2 FORSLAGET TIL LOV OM FORSIKRINGSFORMIDLING

2.1 Kvantitativ begrensninger på antall underagenter

2.1.1 Kort om forslaget

Det er foreslått en kvantitativ begrensning på antall underagenter. Antallet underagenter kan ikke overstige 50 % av antallet agenter i hovedagentforetaket. Forslaget lyder slik:

Forsikringsagentforetak kan ikke inngå avtaler med andre forsikringsagentforetak som til sammen omfatter flere agenter enn 50 prosent av antall agenter i agentforetaket.¹

Forslaget er sparsomt begrunnet. I høringsnotatet er det blant annet uttalt at:

Finanstilsynet mener agenten må ha kompetanse og ressurser som står i forhold til den samlede virksomheten i underagentforetakene. Tiltaket er viktig av hensyn til å sikre at forbrukernes interesser ivaretas, og vil bidra til å styrke tilliten til markedet. (side 37).

Videre er det vist til en tilsvarende regel om begrensning på antall underagenter i verdipapirforskriften.

2.1.2 Nærmere om Telenors rolle som aksessorisk forsikringsagent og avhengigheten av underagenter

Telenor distribuerer forsikringer gjennom underagenter. Disse underagentene er i hovedsak Telenorbutikkene og eksterne kjeder som Elkjøp og Power. Distribusjonen foregår således i all hovedsak i egne juridiske enheter. Dette gjør at Telenor i dag har omtrent 100 underagentforetak. Konsekvensen av forslaget vil da være at Telenor måtte ha 200 interne ansatte som agenter for å tilfredsstille kravet. Dette vil være svært byråkratisk og unødvendig.

Dersom forslaget opprettholdes, vil det i praksis medføre at distribusjon av forsikringene blir vanskelig gjort og det vil være nødvendig å gjøre endringer i distribusjonsmodellen. Dette vil i ytterste konsekvens kunne lede til at Telenors produkttilbud må reduseres, og at attraktive produkter må tas ut av Telenors portefølje dersom det ikke er økonomisk forsvarlig å opprettholde tilbuddet som en følge av at lovforslaget vedtas. Etter vår vurdering vil dette svekke forbrukerens forsikringstilbud og vil være til skade for forbrukere. I det følgende vil vi redegjøre nærmere for vårt syn på dette.

2.1.3 Vårt syn

Den kvantitative begrensningen i antallet underagenter er ikke påkrevet av IDD. Etter vårt syn bør forslaget ikke videreføres av følgende årsaker:

- Forslaget vil utgjøre en vesentlig hindring for Telenors forretningsmodell. Forslaget vil i praksis innebærer at vår forretningsmodell må endres, slik at det blir vanskelig å distribuere ettertraktede forsikringer på en effektiv og hensiktsmessig måte. Dette vil kun føre til at kundene får et dårligere tilbud i fremtiden. Vi anser det som hensiktsmessig å ha mange utsalgssteder, og vår erfaring er at også kundene oppfatter dette som positivt. Forslaget om begrensning i antallet underagenter er

¹ Se forslaget til forsikringsformidlingslov § 34 og forslaget til forskrift om forsikringsformidling § 2-5.

ment å oppnå at "forbrukernes interesser ivaretas", men etter vårt syn er det mer sannsynlig at forbrukeren vil få et dårligere tilbud om en slik regel innføres.

- Forholdet til EU-retten er ikke nærmere vurdert. Etter vårt skjønn kan det tenkes at forslaget vil være i strid med de generelle EU/EØS-reglene om fri flyt av varer og tjenester. For utenlandske forsikringsselskaper som ønsker å distribuere produkter i Norge gjennom en norsk forsikringsagent, kan forslaget utgjøre en restriksjon i adgangen til fri tjenesteyting fordi muligheten til å oppnå et distribusjonsnettverk kan bli forringet. Det følger av generell EU/EØS-rett at restriksjoner på fri tjenesteyting må oppfylle en rekke konkrete vilkår for å kunne opprettholdes, herunder må nasjonale restriksjoner førfølge et legitimt formål, være egnet til å oppnå formålet og være forholdsmessige. Vi har vanskelig for å se at regelen er egnet til å oppnå sitt formål ("forbrukernes interesser ivaretas") ettersom forbrukeren kan få et svekket og mindre variert forsikringstilbud som følge av regelen.
- Vi har også vanskelig for å se at regelen er forholdsmessig ettersom forslaget vil være en reell hindring for Telenors nåværende distribusjonsmodell, og vil fjerne en del av inntektsgrunnlaget for underagentene, uten at disse negative konsekvensene oppveies av konkrete fordeler. Disse hensyn tilsier at regelen bør fjernes eller modifiseres.
- En utilsiktet konsekvens av forslaget vil være at utsalgsteder i distrikturene blir rammet. Med en særnorsk detaljregulering av hvordan private foretak skal organisere sin virksomhet slik som foreslått i utkastet, så vil dette i praksis kunne bety at man må prioritere store utsalgsteder, som ofte er i de største byene, på bekostning av utsalgsteder på mindre steder.
- Henvisningen i høringsnotatet til den tilsvarende regelen i verdipapirforskriften er lite treffende. Det er til dels ulike hensyn som ligger bak de ulike regelsettene og ulike produkter som reguleres. Verdipapirforskriften regulerer i hovedsak investeringstjenester som har en helt annen karakter enn de relativt enkle forsikringsproduktene Telenor distribuerer – det er derfor ikke et tilsvarende behov for en begrensning på antall underagenter i dette tilfellet.
- Vi bemerker også at lovforslaget stiller ytterligere krav til forsikringsagentvirksomhet sammenlignet med dagens rettsstilling – disse kravene skal sikre forsvarlig utøvelse av virksomheten. Når det stilles slike kvalitative krav synes det å være mindre behov for en regel som setter en kvantitativ grense for antallet underagenter.
- Telenors agenter har gjennomgått en omfattende opplærings- og sertifiseringsprosess. Dette omfatter opplæring i regi av forsikringsselskapet, etterfølgende nettbasert opplæring og påfølgende tester som leder til en vurdering av om kompetansekravet er oppfylt. Videre innhentes både politiattest og bekreftelse fra Konkursregisteret for den enkelte medarbeider som skal fungere som aksessorisk agent. Telenor og forsikringsselskapet sikrer sammen at alle agenter oppfyller kravene i gjeldende lov, og at andre krav etter loven er oppfylt. Telenor ser derfor ingen grunn til å sette en kvantitativ grense ut fra et synspunkt om risiko for manglende egnethet i agentkorpsset.
- For øvrig er forslaget etter vårt skjønn ikke tilstrekkelig utredet. Vi har vanskelig for å forstå den reelle begrunnelsen for forslaget og hvilke positive konsekvenser forbrukere vil nyte godt av som følge av regelen. Det er heller ikke i nevneverdig grad vurdert hvilke konsekvenser forslaget vil ha for bransjen, de enkelte aktørene som påvirkes av forslaget og heller ikke om dette kan ha negative konsekvenser for forbrukerne. Den manglende utredningen kan tenkes å være i strid med utredningsforskriften. Vi viser til regelrådets høringerstilbete i denne forbindelse.

Av disse årsaker bør forslaget om kvantitativ begrensning på antall underagenter ikke videreføres. I alle tilfeller bør det gjøres unntak fra begrensningen for så vidt gjelder enklere produkter som distribueres av aksessoriske forsikringsagenter.

Dersom forslaget om en kvantitativ begrensning videreføres, bør det klargjøres hvordan 50 %-grensen skal beregnes. Det bør særlig klargjøres hvorvidt grensen på 50 % underagenter refererer til faktisk ansatte agenter i underagentforetakene eller til antall juridiske enheter som opptrer som underagenter.

3 FORSLAGET TIL NY FORSIKRINGSAVTALELOV

3.1 Forbud mot produktpakker i lovforslaget § 1-6

3.1.1 Innledning

Det er foreslått en regel om produktpakker i forslaget til ny forsikringsavtalelov § 1-6. Forslaget er basert på IDD artikkel 24. Forslaget innebærer et absolutt forbud mot produktpakker med mindre det er gjort unntak i lov eller forskrift.

Telenor opplever at kundene i stadig større grad etterspør tjenester og produkter hvor forsikring har en naturlig plass sammen med ulike teknologiske løsninger. Telenor, blant flere, tilbyr derfor sine kunder abonnementer som inkluderer forsikringsprodukter. Det er derfor viktig for Telenor å få klargjort hvordan forbudet mot produktpakker stiller seg til abonnementer som inkluderer et forsikringsprodukt.

3.1.2 Kollektive avtaler der Telenor er forsikringstaker og kundene er sikret

Vi legger til grunn at Telenor – for så vidt gjelder kollektive avtaler der Telenor er forsikringstaker og kundene kan bli deltagere i den kollektive avtalen som sikrede – ikke driver forsikringsformidling. Ved kollektive forsikringsavtaler er forsikringsavtalen allerede inngått mellom Telenor (forsikringstaker) og forsikringsselskapet. Kunden slutter seg til en allerede inngått forsikringsavtale ved å kjøpe et bestemt abonnement. Forsikringsavtalen eksisterer altså uavhengig av Telenors enkelte "sluttkunder".

Vi legger til grunn at Telenor (og andre teleselskaper) i slike tilfeller ikke driver forsikringsformidling eller distribusjon av forsikringsavtaler. Slike avtaler faller helt utenfor forsikringsformidlingsloven og kapittel 1 i forsikringsavtaleloven. Konsekvensen av dette er at kjøp av abonnementer som innebærer at kunden blir dekket av en allerede eksisterende kollektiv forsikringsavtale, ikke rammes av forslaget til regelen om produktpakker i § 1-6 i forsikringsavtaleloven.

Dette gjelder for eksempel produktet SWAP hvor kunden automatisk får en skjermforsikring inkludert som følge av at kunden blir medlem av den kollektive forsikringsavtalen hvor Telenor er forsikringstaker.

3.1.3 Mobilabonnementer som inkluderer forsikring er ikke i strid med produktpakkeregelen i forslagets § 1-6

Telenor driver som nevnt noe forsikringsagentvirksomhet (hvor Telenor opptrer som hovedagent og benytter seg av underagenter). Som del av denne agentvirksomheten selger Telenor abonnementer som inkluderer forsikringer. Et eksempel er abonnementet Trygg som også inkluderer forsikringen Sikker ID.

Telenor legger til grunn at slike abonnementer går klar av forbudet mot produktpakker i forslaget til § 1-6 første ledd. Det er telefontjenesten – mobil og abonnement – som er primærproduktet og som derfor utgjør

en "vare eller tjeneste" etter ordlyden i lovforslaget. Kunden kan velge å kjøpe en mobil og et abonnement som ikke inkluderer noen forsikring. Så lenge kunden kan kjøpe et annet abonnement som ikke inkluderer noen forsikring, vil det være tilstrekkelig.

Videre bemerker vi at slike abonnementer uansett må anses å falle utenfor produktpakkereglene etter unntaket som følger av finansforetaksforskriften. Vi redegjør nærmere for dette i punkt 3.1.4 nedenfor.

Etter vårt syn er det fordelaktig om reglene om produktpakker klargjøres.

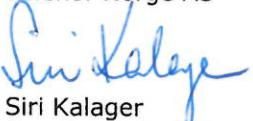
3.1.4 Lovfestede unntak fra reglene om produktpakker

Forslaget til § 1-6 gjør unntak fra produktpakkeforbudet dersom det foreligger "særskilt hjemmel i lov eller forskrift".

I de særlige merknadene til § 1-6 (side 43 i høringsnotatet) er det pekt på unntaket som finnes i finansforetaksforskriften § 16-1. I finansforetaksforskriften gjøres det blant annet unntak for tilfeller "der det foreligger en tilknytning mellom flere tjenester slik at tilbud av en tjeneste forutsetter samtidig tilbud av en annen tjeneste".

Vi legger til grunn at unntaksbestemmelsene i finansforetaksforskriften § 16-1 vil gjelde for forsikringsformidlere som ikke selv er et finansforetak. Unntakene fra produktpakkereglene som finnes i finansforetaksforskriften bør gjelde likt for alle aksessoriske forsikringsagenter uavhengig av om de er finansforetak. Det kan ikke være særskilte unntaksbestemmelser fra produktpakkereglene som kun finansforetak nyter godt av. Etter vår oppfatning er det hensiktsmessig at dette klargjøres på en utvetydig måte.

Med hilsen
Telenor Norge AS

Siri Kalager
Regulatorisk direktør